

PETAR MANDIĆ: MENTORSKE PRIČE: DREVNE VJEŠTINE I SUVREMENI ALATI ZA PROFESIONALNI I OSOBNI RAZVOJ, ZAGREB: PLANETOPIJA, 2024.

OSVRTI,
INTERVJUI,
PRIKAZI I
RECENZIJE

Snježana Kovačević

Osnovna škola Zlatar Bistrica, Zlatar Bistrica
knjiznica.zlatarbistrica@gmail.com

Knjiga je u svibnju 2024. godine objavljena u izdanju izdavačke kuće Planetopija. Autor je Petar Mandić koji se specijalizirao za područje mentorstva, *coachinga*, razvoja karijera i emocionalne inteligencije te *storytelling* i sistemsko mišljenje. Knjiga je, prema riječima autora, posvećena svima koji su u ulozi mentora ili se pripremaju biti mentor, za sve koji trebaju mentora, žele imati bolje poslovne odnose ili pak kvalitetnije živjeti. Knjiga je podijeljena u dvadeset poglavlja tijekom kojih možemo čitati o tome kako je nastao *coaching*, što je mentorstvo i kako se ono razvijalo kroz vrijeme, koje su vještine mentora te kakav je odnos mentora i *mentija*, odnosno pripravnika. Aktivno slušanje te postavljanje i prihvaćanje izazova također je tema o kojoj se progovara u knjizi, a važno je i korištenje pričanja priča u mentorstvu. Mentor je uzor, umrežavatelj i služi kao primjer onome kojeg poučava, smatra autor te ističe važnost emocionalne inteligencije koja uključuje svjesnost o sebi i drugima, upravljanje sobom i emocionalno rasuđivanje. Autor govori kako je mentorstvo prisutno u svim područjima ljudskog djelovanja: poslovno, obrazovno, zdravstveno, zabavno i da je knjigu zamislio kao svojevrsni putokaz na mentorskom putovanju. U novije se vrijeme pojavljuje pojam razvojnog mentorstva koje je partnersko i koje djeluje na osobni razvoj i kvalitetu razmišljanja jer nam te vještine pomažu da bolje komuniciramo i razvijemo se u bolju osobu. Zanimljivost je ove knjige što je uz svaku temu o kojoj se ovdje govori napisana i priča koja je potkrepljuje na konkretan način, kako bi čitatelj kroz priču mogao što bolje doživjeti iskustvo o kojem se govori i sam izvući pouke. Priče ovdje imaju ulogu prijenosnika znanja pa se tako mitološkom pričom o božici Ateni i Odiseju opisuje važnost izgradnje povjerenja, hrabrenja, osnaživanja, postavljanja izazova i ulogu mentora koji umrežava kako bi njegov mentori postali vještiji i bolji vladar. Nadalje, autor opisuje značajke razvojnog mentorstva: kvalitetan odnos između sudionika različitog iskustva koji surađuju, važnost tema za *mentija*, razvojni dijalog, rezultati mentorstva u vidu stjecanja znanja, načinu rada i boljoj kvaliteti razmišljanja. Čitatelji mogu saznati i o razlikama između tradicionalnog i razvojnog te formalnog i neformalnog mentorstva. U nastavku se navodi da mentorstvo može biti i *peer* mentorstvo, obrnuto mentorstvo, grupno, mrežno i kaskadno mentorstvo. Na kraju svakog poglavlja autor čitateljima postavlja pitanja za razmišljanje o pročitanom. Smatra se da mentorstvo donosi korist mentorima, *mentijama*, organizacijama, zajednicama, školama, fakultetima, u sportu, a neke su od koristi da ono razvija lidere, daje podršku ljudima, unaprjeđuje komunikaciju, dovodi do boljeg planiranja... Kada je riječ o učenju kod odraslih, mentorstvo je također važno jer pomaže stjecanju novih vještina, znanja, sposobnosti i načina razmišljanja na nekoliko razina: nesvjesna nekompetencija, svjesna nekompetencija, nesvjesna kompetencija i svjesna kompetencija. U nastavku poglavlja objašnjavaju se stilovi učenja prema Kolbu kao i oni kroz koje *mentiji* prolaze uz vodstvo mentora. Autor objašnjava čitateljima i četiri faze mentorskog odnosa te navodi da je to: 1. početak i izgradnja odnosa, 2. pojašnjenje smjera i svrhe, 3. pojačano učenje i razvoj te 4. završetak odnosa. U njima se opisuje odnos mentora i *mentija* i proces tijekom kojeg *mentiji* stječe vještine i kompetencije. Autor nam detaljnije opisuje mentorske kompetencije koristeći i model prema D. Clutterbucku koji se sastoji od pet parova kompetencija. Aktivno slušanje, učinkovito postavljanje pitanja koja su jasna, akutna ili pak nemaju skriveno

značenje te sumiranje odlika su dobrog mentorskog odnosa, navodi se u knjizi. Korištenje priča ili *storytellinga* u mentorstvu spada u ključne vještine učinkovitih mentora, navodi se u knjizi, bilo da je izvor priče u vlastitom iskustvu, u medijima, u okolini, u legendama, bajkama, mitovima. Isto tako, ističu se i glavne funkcije priča: prenijeti znanje i informacije, educirati i kreativno rješavati probleme i to onda kada su informacije dio konteksta, kada postoji nešto novo i zanimljivo i su uključene emocije, smatra autor, jer tada uključujemo svoju emocionalnu inteligenciju i postupamo prema vlastitim emocijama pa poboljšavamo odluke i naše ponašanje. Mentor je pri tome važan kao uzor i kao umrežavatelj (*networking*) i razvija refleksiju na vlastita iskustva (Gibsonov refleksivni ciklus). U knjizi se spominju i pojmovi međugeneracijsko učenje i naslijeđe te „efekt mrežkanja“ koji prikazuje razine mentorstva od mentorskog trenutka do razvoja mentorske kulture, a autor tim modelom završava zadnje poglavlje u knjizi. Čitatelji koji odluče pročitati ovu knjigu steći se osnovna znanja o mentorstvu i dobit će pregled o njegovim dobrobitima za sebe same, za one kojima su ili će biti mentori i za cjelokupnu radnu zajednicu, bilo da je to neka tvrtka, korporacija, škola ili udruga i slično. Oni koji su bili mentori ili u trenutku čitanja knjige to jesu, poboljšat će svoje vještine mentoriranja, a oni koji se tek spremaju biti mentori pripremit će se na taj izazov upoznavanjem faza mentorstva i njegovih značajki koje su opisane u knjizi.